

1. Տնտեսական տեսլանի և Ազգային Փարա-
նոմի գաղափարի փեքլենտորտի, վէստնի-
րա օնուն գաղափարի ղըլզէթի իշլուն օնա
ճէզա վէրտի, պոլ իսէ հագագըղըգ տըր:

յնթամս , մարտ 24 , 1881

ՓՕԼԻԹԻԳՍ. ՀԱՎԱՏԻՄԻ

Բուժմի ապրիլ. 14, վէ ալաֆր. ապրիլ 26, 1881

ԼՕՐՏ ՊԻԳԸՆՍՖԻԼՏ

Պուռ զաթը տվեալստիս պիր զաչ հաֆ-
թատան պերու խաթաթա իտի իսէ տէ,
էէէէն հաֆթանն իպլիթաաւարընտա է-
յիլէլէյէ երկը թուրթուռ, լաքին ապրիլ
Յ/17տէ խաթաթաւըը եէնիտէն շիտէթ
քէսոյ էթմէյէ պաշաաթը, վէ ապրիլ 7/19
տա պէֆաթ էյէտի :

Լօրսա Պրիզքնոֆիլտրն էհտատը Եհհուտը
 օլուպ օնպէշիննի արտա թէհտտոլյաթը
 տինյէ սէպէպլյէ Իսիտնիտտան վէհէ
 տիքէ ֆիրար էթտիլէր վէ օրատա թիհա
 բէթլէ մէշուլ օլտուլար: Պու սիլիլէննի
 ասըլ Խամի մալոււմ տէյիլ տիր, ֆադաթ
 Եհհուտի միլլէթինտէն օլտուգլարը Խամ
 լէրինտէն տախի տննաշըմասը Էշիւն Վէ
 նէտիքտէ օլ սիլիլէ Տիգրայէլի, Եսնն
 Խարայէլի Խամինի ալտը: Լօրսա Պրիզքնո
 ֆիլտրն պէպլուք փէտէրի 1748 տէ Վէ
 նէտիքտէն Լօնարայա հիհնթի Եյլէտի
 վէ օրատա քէնտի Էէհեմանէ օլու օլ
 Խահահալն թիհհհար օլմասընը արգը Էթ
 տի Խէ տէ, Խահահի թէէլիֆաթլէ մէշ
 գուլ օլտու: Լօրսա Պրիզքնոֆիլտ 1805, Դեհ
 21աէ Լօնարատա թէվէլլիտ Եյլէլիպ
 օնա Բենիտինի թէհամյէ օլունտու: Բենի
 ամին քէնտի փէտէրի վէ պաղը Խուտու
 Խոհալար մարիֆէթլյէ թալիւմ ու Եթէր
 պլյէ օլունտու, վէ փէտէրի օլունտու
 տալա վէքիլ օլմասընը արգը Էտէր Խա
 վէ մէշուլ պիր Ինիլիլդ տալա վէքիլ օ
 նու քէնտի Էլինէ օրթիպ օլմալա տա
 վէթ Եյլէտի Խա տէ, Բենիտինի պու տա
 վէթի դապուլ Էթմէլյալ փէտէրի կիւ
 թէլիֆաթլէ Էլ Էլթիլալէ պաշալարը Հիւս
 ու ճիտըլ, նազիք թալիւմ ու հարէքեմթ
 վէ Խոշոհօպլէթլյի ճիհէթլյէ ազ վա
 գըթտա ահպապ արասընտա մադպուլ
 յէթ դաղանտը: Բենիտինի Տիգրայէլ
 1827տէ թէլիֆ Էթտիլյի պիր քիթա
 վասիթասլյէ պէպլուք նամ դաղանտը
 Օնտան ոսնկրա ալթը սէնէ գարիքնո
 սալիր պիր դաշ քիթապ տահա թէէլի
 վէ թապ ու նէշ Էթտիլ, վէ Իթալի
 տա, Եունանիսթանտա, Մըրըրտա
 Սիւրիտաա ուզուն պիր սէյահաթ Եյլէտ
 1854 տէ վէ 1855տէ Ինիլիլդ միլլէթ մէ
 լիսինէ ազա օլմալա Խէ տէֆա Հալալա
 Խա տէ պու պապտէ ոպ ու զայրէ
 նոֆիլէ օլտու, Լաքին նիհայէթ 1857տ
 52 Էաշընտա Էքէն մէճլիսի միպուտն
 ազա Էնթիլիապ օլունտու: Միլլէթ մէ
 լիսինտէ Տիգրայէլինին Էլք նութգու մա
 պուլ օլմատը, վէ պաղը մէպուսար Համ
 թալար վէ թահգլիւրամիզ սէօպլէր Էլ ն
 թըգը սիւքիլթէ մէճպուր Էթտիլէր
 Տիգրայէլի նութգուտա Հու սէօպլէր Է
 Խիթիւմ վէրտի. « Պանա Էթտիլյինիզ
 մուամէլէ Էլիւն թէհաճիւլ Էթմէմ: 2
 շէյլէրէ պաշալարը Էմ, վէ նիհայէթ Հ
 տէֆա դաֆէրեապ օլմուշ ում: Շիւտի
 թուրուրում, Լաքին պիր վաղըթ կէ
 ճէք քի սիզ պէնի տինլէյէճէքսինիլ» 18
 յուլիս այընտա Տիգրայէլինին պու սէօ
 Էէրինի պուլտու, գիրա մէքըլու չօգ թահ
 իրատ Եյլէտիլյի պիր նութգու չօգ թահ
 օլունտու: Տիգրայէլի 1855տա միլլէթ
 ֆա պիր տօթթուտուն զէնկին զվճէտ
 ադտը Էլպիլլաճ Եյլէտի, վէ պիր չօգ
 նէլէր սօնիւրա պիր քիթապընտա զվ
 սինի քեհամլէ պիր Խաթոււն տէյա վա
 Եյլէմիշ տիր: Տիգրայէլի միլլէթ մէճլի
 ազա օլտուգու վաղըթ տախի քիթ
 թէէլիֆ Էթմէյէ տէվամ Եյլէտի: Միլ
 րիլէյին տասընտան Խէ քիթապ Ին
 թէրրատա Դիօլիթիգաճա ֆըրգալա
 Խաթիտալի գուհուրունու վէ պուլա
 ֆիքը ու մադսէտլէրինի թարիֆ ն
 թլյէ դալէմէ ալընիլ օլուպ միւլլէլի
 նամ ու շէօհրէթինի գլյատէսլյէ արթ
 մըշար արը: 1849 տա Տիգրայէլի

Տէրբարտա մուհտափառքարալարն, թա-
պիրի տխէրլէ զատէկեան թարափընն
րէնիս թանրալը, վէ 1852տէ մալլէ նա-
զըրը օլտու: Պատէհու իքի տէֆա տախի
մալլէ նազարէթինտէ պուլունտու, վէ
նիհայէթ 1868 տէ պաշ վէքիլ օլտու: 1870
տէ իօլիթիգայա վէ տիյանէթէ տաիր օ-
լան պաշգա պիր քիթապ թապ ու նէր-
էթալի: Պու քիթապ օլ տէրէճէ հուանի
գապուլ պուլունտ քի, եալընըք Մէմալքի
միւճթէմիկի Ամէրգաուտ 80,000 նուսիւ-
սաթըլը: 1874 տէ Տիգրայէլի իքիճի
տէֆա օլտապ գաշ վէքիլ օլտու, վէ կէ-
ջէն սէնն մալլէն գաուտար պաշ վէքէալթ
մադառընտու գալըլ: Պալընճ Տիգրայէ-
լինի նուգուլ ու թէչսիրլլլէ խի քի
Բուսիա Պէրլին Դօնկրէսի գարարըրըն
գապուլ էթմէյէ մէճպար օլտու: 1878
յուլիս ալընտա Տիգրայէլի Պէրլինտէն
Լօնտապա շէտէթ էթտալէն սօնիր
Լօրա Պիզընֆիլիս իւնվանլլէ զատէկեան
սիրքինէ խիտալ օլունտու, վէ եալընըք
հիւքմուտըրա վէ էն զլլատէ մէճուր օ-
լան զաթըրա վէրիլն Տիգրայէլ նիւա-
նըն համլը օլտու, Լօրա Պիզընֆիլ-
տին մէվալը ինիլիթէրա թարիսիտի
պինիսալ տըր: Բենիտմին Տիգրայէլի սէր-
վէթի վէ զատէկեանէ ինթիսապ օլ-
մայարագ սաթ քէնտի տըրայթի վէ կէ-
կիւզարըրը սոյէսիրտէ էն երւքտէք մէր-
թէպէլէրն վաըլը վէ էն պէօլլէ շէրէֆ-
էրէ նալլ օլտու, թազրիտէն օթուգ սէ-
նէ ինիլիթէրաճն զատէկեան ֆըրգապը-
նա րէնի օլտու, պիր գաշ տէֆա մալլէ
նազարէթինտէ պուլունտու, վէ իքի տէ-
ֆա Ինիլիլ տէվէթի կիլալ պէօլլէ պլ-
տէվէթիսի պաշ վէքիլի օլտու:

Միւլթիէ վեֆա Լօրտ Պիզընաֆիլտին ճէ
նազէսի ինկիլիթ էրբատա մէ պէքի տ
պիւլթիւն տիւնեատա էն մէշուր գապ
րիսթան օլան Ուէթմիւնթէր քիլիւնիւն
տէ տէֆն էպիլմէսի խուսաշտնաւ Մր
կըաթմիւթօն ինկիլզ տէվէթի վէ միւլթ
թարաֆընաւն արզու պէյան էթմիւ իս
տէ, Լօրտ Պիզընաֆիլտին վառիւթիւն
իճրայէ մէմար օլան զաթլար միւլթէֆ
ֆար միւլարիլէյնի քէնտի սաքին օլաու
ղու գարիլէյնի մէզարիւթմանընա տէֆ
էպիլմէսիւ վառիւթ էթմիւ օլաուղան
պէյան էթմիւլէս տիր :

Լօրտ Պիզընաֆիլտին յէտէրի վէ վառ
տէսի պիր ջօգ սէնէլէր էվէլ քէնտ
մէզէյաուալարը օլան էնէուտիլէրտէն եա
վաւ հաւլը ալլըլալար, վէ ինթիմ
աւըր քի Լօրտ Պիզընաֆիլտ հիւ պիր տէ
ֆա էնէուտիլէր իլպատէթիւննի
կիթմէմիւ տիր : Միւլարիլէյն հիւքիւմէ
քիլիւնի օլան էլիլազօփալ քիլիւնիւն
ճաւիի հուգուգու թանըրըլ իտի, Լաք
Քարիւթիլյան օլարադ քաֆիլթիլ օլաու
օլաուտաարը մալլաւ տէյիլ տիր :

ԷՌԻՆԱՆ ՄԷՍԷԼԷՍԻ

Եւռնան մէսէկէսինին թէսլլէսինն
Հատաւ խիթամա տազրու եհնի տարմը
աթլըմագտա տըր : Ապրիլ 7/19 աա սիւ
Ֆէրա խարիճնէ նագըրընա պիր նօթ
թագաթէէէտէրէք Պապը ալինին թէէք
Ֆարաթ եւռնանխիթան թարագըրնտան դս
պուէ օրլունուէ օրտուզունու պէյան էթ
միւլէր տիր : Սիւֆէրա իւպու նօթատ
Եւռնանխիթանա թէրք օլունան մահալլ
րին միւմթէն մէրթէպէ միւրաթլէ վէս
գարըլըգըլըգա թէսալլ իշխն իթթ իխն
զը լազըմ օլան սպալը թէտապիր տա
կէսթթէրմիւլէր տիր : Պու նօթա իւզէր
նէ միւգաթէրէ էթմէք իշխն ապրիլ 8/
տէ վիւքէլա մէճիլիսի ագտ օլունուէ տա
րիւպէլթէն նազարին եւռնանխիթան
թէրք օլունան մահալլէրին թէսլլիմ
տաիր օլան թէտապիր հագըրնտա թիւ
քիւնըն վէ եւռնանխիթանըն ըրգատթ թա
սիլ օրլունուգտան սօնիրա օլ թէլտապ
վէ շուրութը տաիրլի Հապիլ օլան պ
մահալլէլէնամէ ճիւպիլէ տէվէլթէր թ
րագըրնտան իւղալանաճագ , վէ մէքթ
մահալլէլէնամէա մուհարթէր օլան թ
տապիր պիր մուխթէլինֆ զօմլիսիւն
թաճիլը նազարէլթինաէ իճրա օլունաճ
տիր :

Բէզաւիք տիւղէի մուսղապաններն
 թիւաստս մուգիւ սէֆրիւքերի ապրիւ Տ
 տէ Եւսեան հիւքիւմիթինին իօթմաը
 ճէվապ վէրէնք, թէրքի մուգապրեր
 լան մաւալլերի սերին վէ մուսլինս
 սուրէթտէ թէսիւմի իշլուր Պոսսլ ալի
 պիր դարարա կէշնէ իւրքէ տէվէթ
 րին հէր վէճէլէ սայ էթմէքտէ օլտս
 լարընք պէյան էթմիւլէր տար: Լա
 պու ճէվասիւմէտէ էփիրոստս մուս

Բուժարար վէ Եղեանիսթանա գլխատէ
արագի թէրք օլուհաճաղընա տաիր պիր
չէլ տէնիւմէմիշ տիր :

Կէշէն հաթիթա հիւքիւմէթի սէնյէ
Թըրհաւայա աղքէր վէ մուհիմմաթը հար-
պլյէ կէնտէրլէյէ տէվամ էթաի, Եու-
նանիսթան տաիսի թէտարիքեաթը հար-
պլյէսինէ տէվամ էթմալ տիր Զաքաթ
պու թէտարիքեաթ ման մուհարէպէ թէհ-
լիքէսի հէնուպ պաղի օլտուղու իսթին-
թան օլունմաուլը, վէ Եունանիսթանա
թէրք օլունան եէրլէթան թէսլիմինէ տաի-
օլան իսուսուսաթ թայլին օլունտուգտու
թէտարիքեաթը հարպլյէ սարթըգ խի-
թամ պուլաճագ աղը :

S U. I. I. I. I. I.

Լընտոնն թափման դադարից հետո մոտավորապես 10 մետր խորությամբ հեղձվել է ծովի մակերևույթից։ Դրանից հետո ծովի մակերևույթից 10 մետր խորությամբ հեղձվել է ծովի մակերևույթից։ Դրանից հետո ծովի մակերևույթից 10 մետր խորությամբ հեղձվել է ծովի մակերևույթից։

Սաղընը ափէթզէ տէկեանընա խանէ
թօփլամաղա տէվամ օլունույօր : Թէէս-
սիւփէ շայան սըր քի կէչէնլէրտէ Խա-
թանալօստ թէմիզ կիլիկիմիւլ պիր գաշ լա-
ւանսորըրճը խանէ ճէմիլէնլէր սոգաորնտոն
օլտուգլարընը պէյանլէ խանէ ճէմիլէ
մէշընլ օլունուստուգլարըն չապէշ Դաւա-
թատա ախլ ու կիրիֆթ օլունուստ
— Եւաղընլարտա գալաթիս Պէյօլլունուս
գալպզէն եաթաղը օլան պիր խանէ պա-
սըլ, գալպզէնլէրին գուլանսորգլար
փաթմ, գալպզ պէ չտէվաթը սաիրէյ
պուրմուշ վէ գալպզէնլէրի ախլ ու կի-
րիֆթ յէլէմիւլ սիր :

— Մշակուածա նազարէն Արնաուտ
լուգտա իսգօփիւս շէհրինտէ շէտիտ պիլ
գապղա վաւգու պուրմուշ տուր , վէ Սէ
լանիք վաւիտ սապլիշ իտաէէ էթմէք ի
շին մաշալք մէգքիւրէ պիլ գաշ թապաւ
առքէր կէօնտէրմիւ տիւր : Բէգալիք Տէր
վիւ փաշա հաղրէթվար իտաէի սապլիշ
շին պիլ գաշ թապուր առքէր իւէ Փրիգ
րէթտ թարափընա կիթիւի տիւր : Ռիվա
յէթէ նազարէն Տէրվիւ փաշա Փրիգրէնտ
տէ վէ ճիվարընտա մէմուրիյէթինի պաշ
շըգարտըգտան սոնկրա սապըգա Գարա
տաղա թէքք օլունտան արազլինն թէպիլ
մինէ մուխաշէֆէթ էթմիւ օլան Սիւ փա
շայք տալգ ու կիլիթիւ թէթմէք իշին կու
սինէէէ կիւտէյօր իմիւ :

—Թուշուս պէ՛յի Զրաճարդ աստքերինն
Թուշուս հուռուտունու թէ՛ճալուզ է՛թ
մէ՛լէրինի սրոթէսթօ է՛թմիւ տիր , լաբը
Զրաճարդ հլաբմէ՛լն Զրաճարդ աստք
րինն պազը Սրապ գապիլէ՛լէրին թէ՛
տիպ է՛թմէ՛ք իշին Թուշուս հուռու
տունու թէ՛ճալուզ էտէ՛ճէլինն պէ՛յա
է՛թմիւ , վէ Թուշուս առքէրինն Զրաճար
աստքերինն մուռմէ՛նէ Էտէ՛ճէլէրին
իւսմա կէօսթ էրմիւ տիր : Թուշուս պէ՛
յաթիւնատ իշին պիր գաջ տէ՛յա Պապ
պլյէ տաիրի միւրաճատթ է՛թմիւ իտէ տ
Պապը արինն նէ հարէ՛ք իթ թիւս
էտէ՛ճէլի մալում տէլի տիր :

ՄԻԻԹԵՆԷՎ, ՎԻԷ

Իթթիշնատ փութատը շինտի էվորփոյ
յա կէօնտըրկէն մէքթուպար իշխն է
վէլքի ֆիւթըն նընֆընը, Եանի 13 կրա
աղըրլըգտա օլան ալոր մէքթուպ իշի
40 փարա Եէրինէ 20 փարա տըլըյո
— Բում փաթթիդի Հագիդգաթը ի
ճիլյէ իւնփանյլէ ալոր զադէթա թա
ու նէչը էթմէք իշին մէարկֆ նագար
թինտին բուխտաթ իսթէմիշ տոր : — Ա,
նառուպար քէնտի մէվէլքէթըրին փ
զաշ գըմտա թագսիմ օլունմաաընը իսթ
մէյոլ, ալոր վիլըյէթի միւմթադէ հա
նէ վազ օլունմաաընը իսթէյօրպար :
Շարդի Բումէլի հիւքիւնէթի մէմուրկ
իթթիքընագաթ վէ տու իսթիմապթը
մէն էթմէյէ չալըշյօր : Եագընլարա
Գօյուն թէփէ նաշիյէսինտէ թահսիլտա
լըգ մէմուրկէթինտէ պօլլուննոն իսթի
գանօֆ նոտ շախա թիվէթի ալընտէ իշ
մէմուրկէթինտէն թարա, վէ իւշ
մաշպուտկէթէ հիւքմ օլունմաշ տու
— Սըրալիանըն միլէթ մէճիլփի Պէրլինտ
Բումատա, Լօնթորատա վէ Աթինտատ
րէր Սորոյ մէֆարէթինտէսի թէէսի
իշին թիքզ վէրմիշ տոր : — Տէրսատաթ
էն մուգիմ Եուննա սէֆրի Մ. Գոս

[illegible]

ኮ ሀ ለ ሰ ስ ረ ስ ፀ ሂ

[illegible]

— Իմիջրաթօր ի լիքինձի Ալէքսանտրըն գաթլինտէ դիմէտխալ օլան տօրթ էր-քէք վէ պիր գատան Նիհիլիսթէր ապրիլ 3/15տէ 100,000 գատար սէլիրճի հուշ գուրունտա առալ օլունտուլար ։ Միւհարիւ-լէր սիյան հիլիինձի օլուսլ երւք արապա-լարը իւզէրինտէ տէմիր գազըգլարա պաղ-լը օլարագ վէ այազտա տուրարագ սի-յաւթ մուհայինէ կէօթիւրիւտիւլէր ։ Հէր-պիր եւզըրմիսն կէօթիւինէ սիյան վէ պէ-յազ եւզըրար իլէ « Իմիլերաթթօրուն գա-թլիկ » եւզըը օլան պիր եւֆիթա ասը-մըլ խօի ։ Միւհարիմէլին ճէսէտլէրի երի-մի տազիզէ ասըը գալըըգտան սոնկրա տարադաճնտան ալազը աընտուլար ։ վս-սանտըգլարա գոնուլարագ ։ Հէհրին խա-րիհնտէ նամալուսլ պիր եէրտէ տէֆն օ-լունմարա կէօթիւրիւտիւլէր ։

Մէջբոլում միւսըրիմէրին հազգ իւզրի
սաւլ օլունտուզլարընէ հէր քիս գապու
էտէր , լաքին Ռուս էհալսինէ գտնու
վազըրնուէ մէ մէվէքէթ խտրէսինտէ րէ
վէրմէյէ սէլահյէթ վէրիվմէտիքճէ Նիհի
լիսթէրին գաթլ օլունմարը էհալինի
խօշնտտուզլուզընու տէ քէ էտէմէզ , իս
թի Ռուսիանըն հազլգի տօթլարը
մուլ էտէրէր քի եէնի իմիէրաթօր Նի
հիլիսթէրին ձիւրմ ու ձիւսայէթէրինի սէ
սլէպ թու խտրադգ էհալինիմ հազգլը մէ
թալիլապլընը իւսր էթմէքտէն կէր
տուրմայաճադ արր :

ՍՕՇ. ԽԱՊԷՐԻԼԷՐ

Եւռնանիութան հարայիչ նաղըրը Ս
Մովսիսիտայի խթիֆա էթմիչ օրուս օ
նուն եէրինէ Մ. Վաթիթնա հարայիչ նա
ղըրը նապօ օրւնմուշ ոտւր : Մ. Մալ
րամիտայի Պապը ալ թարաֆըրուն թէ
լիֆ օրւննան եէնի խաթիթը հուտուտու
նուն էլաասնա վէ Փրէվէզանըն տախ
Եւռնանիութանա թէրք օրւնմուշ չալ
թիլիէ գապուս օրւնմուշըն թալէպ էթ
միլէտէ խոխ : Միւռնայիշէնի խթիֆան
գապուս օրւնմուշըն թէքլիֆաթը վագա
նըն Եւռնան վիւքէլաըն թարաֆըրուտ
գապուս օրւնմաղըրըն կէօսթէրիւր : Եւ
նանիութան վիւքէլաըն տէվէթէրին միւ
թէրէքը նոթարընա իրադալէաուան սօն
լա ճէվապ վէրէճէքէք :

—Սէլանիբադէն քէշիտէ օրունան պիտէլհրաֆա նազարէն իւսքիւստէ ասա քիրի Օմանիյէ իլէ Արնաուուար արաւը մա Գանլը պիր մուհարտէ ժուգու պու մուշ, իլէ Արնաուուար թարաֆընտան չն ստէ մ թէլէֆ օրմուշ սուր :

—Սուրբ առն Սպարապետ Ազիզ խանըն վ.
Քաթըն աշկալընը թէտգիր է թմեք իջի
պիր թէքթիշ դովսիօնու թէչքել օլուն
մուշ տուր :

—Այրիւ 10/22 Կէճէի փէթրոպու
տիվարարը իրթիլաքեարի պէյաննաւ
լէր ինէ քօրթիւզիւլէր խոր, լէէ եա
նըզ պիր առէմ տիվարարա պէյաննա
եարիւլըարըր իքէն ախզ ու կիրիթիթ
յունում տուր :

ԱՐԱՆ ԻՅԷ. ՎԷ. ԹԻԻՃՃԱՐԻՅԷ

Uyuphi 13/25, 1884

Երանյան ուժումայի	16. 8	Բումսեմ, եղսեմ, 54	
Արշէլ Ֆիսմը, Լիւր Օսմ. 100	լրջաւի		
Մէհեհայի	107.22	Փոլ	90. 7
Գաիւի	940	Նախիթօն	87.22
Մէծալի	209	Գրիմի	51.25
Պէշլի	206.20	Լիւր Ինիլ	109.30
Ալի Բոլ	125.20	Մանիս Գաիմէ	8.81

Ամէսեցան միսիօնէրէրի շիրքէ Թի Սարաֆընտան

Միւշկէլի ֆիւլապէթա ճ. ֆ. Կրիմ

ԻՍԹԱՆԳՈՒԼ

ՄԱԹՊԱԱԻ ԱՐԱՄԵԱՆ
Զագմագորյար, Յակոբեան խան Նոյ 12.